

Så sänker du energikostnaderna

– ny global standard för energiledning

Den nya globala standarden för energiledningssystem, ISO 50001, har publicerats under hösten. Kort kan man säga att energiledningssystemet hjälper företagen att arbeta på ett mer strukturerat sätt för att effektivisera sin energianvändning. Målet är att minska växthusgasutsläppen och annan energirelaterad påverkan på miljön samt att sänka företagets energikostnader.

STANDARDEN ÄR SPECIELLT intressant för energiintensiv industri, men kan också vara av intresse för små och medelstora företag samt andra typer av organisationer, som till exempel myndigheter och kommunal verksamhet.

– Titta på hur stor del av företagets rörliga kostnader som är energi – om det handlar om 10 procent el-

ler mer är det intressant att införa ett energiledningssystem, säger Lars Jonsson, konsult inom hållbarhetsfrågor.

– Det finns många verksamheter som hanterar energifrågor inom ramen för sitt miljöledningssystem, men ISO 50001 ger kraftfullare verktyg för företaget att arbeta med frågorna, menar han.

Med hjälp av standarden och dess krav på energikartläggning kan företaget på ett strukturerat sätt fortlöpande utvärdera och effektivisera sin användning av energi. Till exempel genom att optimera styrningen av sin utrustning och se över rutiner för inköp och nyinvesteringar.

REDAN 2005 TOG SIS FRAM en svensk certifierbar standard för energiledningssystem. Det var i samband med att Energimyndigheten lanserade ett program för energieffektivisering i energiintensiv industri (PFE). Det går fortfarande att ansöka till programmet. För att få ta del av skattelättnaden för elanvändning måste företagen teckna ett avtal med staten om effektiv energianvändning.

En svensk översättning av den globala standarden ISO 50001 kom ut i mitten på november. För de företag som redan har ett certifierat energiledningssystem enligt den gamla svenska eller europeiska standarden är det inga större svårigheter att gå över till den nya ISO-standard, enligt Solveig Eriksson.

NU PÅBÖRJAS NÄSTA steg i arbetet med att utveckla det nya globala energiledningssystemet, som ska kompletteras med en vägledning. Man ska också till exempel ta fram en

”Har man inte med ledningen när man tar fram ett energiledningssystem, kommer det aldrig att fungera.”

Med hjälp av standarden och dess krav på energikartläggning kan företaget på ett strukturerat sätt fortlöpande utvärdera och effektivisera sin användning av energi.

Det krävs att företaget arbetar enligt ett certifierat energiledningssystem.

– Pengarna företagen sparar genom att sänka sin energianvändning överstiger mångfaldigt skattesänkningen, säger Lars Jonsson.

DEN SVENSKA STANDARDEN för energiledning uppmärksammades ordentligt internationellt. Det ledde till att Sverige fick ta hand om sekretariatet för den europeiska standarden, som kom ut 2009.

Solveig Eriksson från SCA Forest Products, är veteran inom energiområdet. Hon var liksom Lars Jonsson, med i SIS tekniska kommitté som tog fram den svenska standarden och därefter den europeiska för energiledningssystem.

– Genomslaget på företagen beror på engagemanget i ledningen. Särskilt från den högsta företagsledningen. Har man inte med dem när man tar fram ett energiledningssystem kommer det aldrig att fungera, påpekar hon.

standard för mätning av energieffektivitet, titta närmare på vilka referensvärden företagen ska ha och ta fram standarder för revision.

SIS SAMLAR DE SVENSKA intressenterna i kommittén Energiledning, SIS/TK 461. Projektledare är Stefan Tangen.

– Vi hoppas fler företag vill engagera sig i det här arbetet och delta i de arbetsgrupper som snart kommer igång, säger Stefan Tangen.

Text: Boel Halldén

>> FAKTA ENERGILEDNING

■ Den nya internationella standarden för Energiledningssystem har beteckningen SS-EN ISO 50001. Standarden kompletteras nu med olika stödverktyg. De svenska och europeiska standarderna för Energiledningssystem, som nu ersätts av den globala, har beteckningarna SS 627750, SS-EN 16001.

Arbetet drivs i en kommitté på SIS som heter Energiledning, SIS/TK 461. Projektledare är Stefan Tangen, 08-555 521 60, stefan.tangen@sis.se

Av företagets totala energiförbrukning består 60 procent av el.

Fyra frågor till...

...**LARS NILSSON, KVALITETSCHEF PÅ FAGERSTA STAINLESS**, som tillverkar dragen och varmvalsad rostfri tråd och har en total årlig elförbrukning på 58 000 MWh.

HUR HAR NI ARBAT MED ENERGIEFFEKTIVISERING?

Vi började med att göra en mycket noggrann kartläggning om var vi hade den största elförbrukningen för att sedan kunna sätta in åtgärder. Det gäller att minska de stora energislukarna. Utan att göra en ordentlig kartläggning är det lätt att man fokuserar på fel saker. Energi börjar bli så pass dyr så att den i dag är en strategisk fråga för företaget.

VILKA ÅTGÄRDER HAR NI GENOMFÖRT?

Mellan åren 2006 och 2008 genomfördes 85 åtgärder, 59 av dessa var riktade mot elförbrukning. Det handlade till exempel om att kolla elförbrukningen i fläktar, vattenpumpar, belysning liksom att täta fönster och dörrar.

VAD HAR VARIT SVÅRAST?

Det har varit när det har kostat pengar för att införa besparingsåtgärder, till exempel styrning av processer. En del åtgärder har varit lite svåra att i förhand beräkna energibesparingen det ger, till exempel värmeåtervinning.

HUR MYCKET KAN NI SPARA GENOM ENERGIEFFEKTIVISERING?

Sedan vi började arbeta med energieffektivisering 2005 har företaget lyckats spara mer än 8 000 MWh per år, vilket är en besparing på 4 miljoner kronor (baserat på 0,5 kr/kWh).